

لیکونکی: آرون زوبزاک «Aaron Sobczak» .
منبع اودخپریډو نیټه: انټی وار «2025-03-03» .
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

روسیه اورینټیني سیاست: ډټرامپ اوزیلینسکی دشخړی
مفهوم یا معنی

*Russia and Realpolitik: Making Sense of the
Trump-Zelensky Clash*

Realpolitik : ریښتیني سیاست یو سیاسي سیستم دی چې د عقیدې، عقیدې، اخلاقو او اخلاقو پر بنسټ ولاړ نه وي، بلکې د حقیقي، عملي نظریاتو پر بنسټ ولاړ وي په ۱۹۷۰ لسیزه کې د چین سره د ریچارډ نیکسون ډیپلوماسی د ریښتیني سیاست یوه بیلگه وه .

ریښتیني سیاست هغه وخت عملي کيږي کله چې حکومتونه د نورو حکومتونو سره په مستقیم او هدف لرونکي لارو معامله کوي. د کمونیسټ چینایي حکومت سره د نیکسون خبرې د ریښتیني سیاست یوه ښه بیلگه ده ځکه چې هغه د کمونیزم په اړه د امریکایانو د بې باورۍ سره سره ډیپلوماسی احساس کړي. د ریښتیني سیاست کلمه چې په 1914 کې جوړه شوې، په مستقیم ډول د آلمان څخه راځي، په کوم کې چې دا د "عملي سیاست" معنی لري.... **تفصیل ددی قلم پواسطه**

دا باید هیڅوک حیران نه کړي چې اروپا اود تا سیسا تورسنی د تیری اونی د اوکراین د ولسمشر ولادیمیر زیلینسکی او ولسمشر ډونالد ټرمپ او د مرستیال ولسمشر **جی ډی وینس** ترمنځ د عامه شخړې په اړه په وسلو کې دي. د اوکراین جگړې د وسلو شرکتونو او لوېدیځ سیاسي مشرتابه ته یو شان گټه رسولي، او امریکایي رسنی توانیدلي چې **پوتین** د یو بی ساري بد مشر په توگه او اوکراین د ډیموکراسی د مرکز په توگه د نیک سیا ستوال زیلینسکی په مشرۍ انځور کړي.

د سیا سي مشرانو ترمنځ خبرې اتري په حقیقت کې گرمې کیدی شي، مگر په دودیز ډول، لفظي گوزارونه لکه په سپینه مانی کې لیدل شوي د ترلو دروازو تر شا د خبرو اترو لپاره ساتل کیږي. د متحده ایالاتو خلک د بهرني مشرانو لید و ته عادت شوي چې سپینې مانی ته د غیر معمولي غوښتنو سره نږدې کیږي، چې ډیری وختونه د لیوال ملاتړ سره لیدل کیږي.

دا په ځانگړې توگه د اوکراین لپاره ریښتیا ده. ولسمشرانو **با ډن** او **ټرمپ** دمخه د اوکراین د ملاتړ لپاره د ملیارونو ډالرو وړاندیز کړی، چې **با ډن** د اوکراین مرستی ته "لومړیتوب" غوره کړی. په هر صورت، وروسته له دې چې **ټرمپ** د دویمې دورې ټاکنې وگټلې، د نړۍ مشرانو او تا سیسا تو د یوې بدې قضیې لپاره چمتووالی نیولی و، ځکه چې د اوکراین سره د امریکا ثابت ملاتړ ناڅرگند شو.

هغه څه چې هڅونکی دی دا دی چې د خپلو ټولو پخوانیو ناکا میو لپاره، د **ټرمپ**-**وینس** اداره د یو ریښتیني عینکې له لارې د اوکراین - روسیې جگړې ته نږدې کیږي. دا ادارې ته اجازه ورکوي چې وپیژندل شي چې دواړه خواوې مشروع اندیښني لري، مشران د ځان د گټو څخه کار اخلي، او متحده ایالات مالي او سیاسي اندیښني لري چې د اوکراین لپاره د لا زیا تو مرستو ژمنه کولو دمخه یې حساب کړي.

دا اندیښني با ډن ډیری ته توجیه شي. د متحده ایالاتو پور د 36 ټریلیون ډالرو په کچه لوړ دی، اود پور د سود تا دیا ت په کال کې په سلگونو ملیار دونه لگښت لري. تر 2035 پورې، دا تادیات به احتمال د (1.7) ټریلیون ډالرو څخه پورته وي. برسیره پردې، د دې مسلې په اړه د امریکا د خلکو نظرونه وړاندې شوي، او ډیری یې نه غواړي چې اوکراین ته غیر منظم مرستو ته دوام ورکړي. دوزخ، حتی د اوکراین خلک د جگړې پای ته رسولو لپاره د خبرو اترو لپاره چمتو دي، په دې پوهیږي چې **پوتین** به په سمه توگه مات نشي.

هغه څه چې د امریکا خلک لږ پوهیږي د روسیې په وړاندې د لویدیځ د تیري تاریخ دی، چې مسکو یې په 2022 کې د اوکراین تر برید د مخه ځان د اختیار څخه بهر لیدلی.

د ولسمشر **ترمپ** دا پیژندنه چې **پوتین** حقیقي اند بښي لري، د امریکا گټوته د هغه د پاملرنې سره یوځای، د دې لامل شوی چې د پیری رښې هغه د **پوتین** لپاره د گوداګی په توګه لیبیل کړي، د (2016) کال د ټاکنو په دوره کې د روسیې د ملګرتیا پیری ادعاګانې ردوي.

ولسمشر غالباً په اوکراین کې د سولې د خبرو اترو پر مهال د خپلې ګټې په فکر کې وي. هغه د ساتنې لپاره میراث لري (د انا یادونه نه کول) او ممکن د کیف سره د معدني لاسرسي معاملي څخه مالي ګټه پورته کړي. هغه څه چې پیری بیلټ وې مسلکيان او رښې یې له لاسه ورکړي دا دي چې هر سیاستوال د قانون جوړولو په وخت کې د ځان ګټې په پام کې لري. د وسلو صنعت د اوکراین سره د مرستې څخه د پام وړ ګټه پورته کړې، لکه څنګه چې د اوکراین اشرافي لري. پخوانی ولسمشر بایډن، زیلینسکي او نور اروپایي مشران د قانون جوړونې په وخت کې د غوره ژبې په پام کې نیولو پرته د عامه انتخاب له خطر ورو څخه معاف ندي.

حتی که سیاستمداران د پرهیزګاری څخه کار واخلي، دا څرګنده ده چې اوکراین به په اوسنیو شرایطو کې جګړه ونه ګټي. حتی اروپایي مشرانو او پخپله زیلینسکي له پوتین سره د سولې لپاره د ځمکې د معاملي پر اړتیا خبرې کړې دي. نور څه دي، له اوکراین سره د امریکا د مرستو د زیاتوالي لپاره سیاسي اراده شتون نلري، او پیری اروپایي هیوادونو لا تر اوسه په کافي اندازه دفاعي لګښتونه نه دي زیات کړي چې د امریکا د مرستو په نه شتون کې د اوکراین ساتنه وکړي.

ولسمشر **ترمپ** شاید په دې پوه شي چې زیلینسکي د اعتبار ساتلو لپاره یوې معاملي ته اړتیا لري او روسیه قانوني سرې کرښې لري چې نا تو با ید تیر نشي. **ترمپ** دا هم پوهیږي چې د هغه میراث به د پام وړ زیانمن شي که چیرې دریم نړیوال جنگ د هغه تر څارنې لاندې مات شي. په دې توګه، هغه د اوکراین سره د یوې معاملي په اړه خبرې اترې وکړي چې د اوکراین د کانونو کانونو ته د لاسرسي په بدل کې به ځینې، که څه هم مبهم، امنیتي تضمینونه شامل وي. پداسې حال کې چې بندیزونه باید د یوې معاملي په اړه پوښتنې وکړي چې په اروپا کې د امریکا ګټې نوره هم پیچلي کوي، لږترلږه **ترمپ** چمتو و چې داسې معامله وکړي چې کیف ته د خالي چکونو لیکلو ته دوام ورکولو پر ځای داسې معامله وکړي.

زیلینسکي د معدني معاملي لاسلیک کولو ته چمتو و، مګر د هغه قهر ته یې اجازه ورکړه چې له هغه څخه غوره تر لاسه کړي. هغه په ښکاره ډول د لوید یځو مشرانو لپاره کارول شوی و چې له هغه سره یې د اتل په توګه چلند کاوه او اوکراین یې د ډیموکراسی مرکز ګڼل. په دې توګه، د دې پر ځای چې د احتمالي سولې تړون ومني چې پوتین یې د منلو وړ وي، هغه هڅه وکړه چې د مطبوعاتو په وړاندې د **ترمپ** اداره فشار راوړي. دې اقدام د **ترمپ** انا خورا کمه ارزولې او دواړه خواوې یې د نړۍ په مخ کې وړې ښکاري. هغه په زړه پورې توګه ناکام شو، واشنگټن پرته له کوم تړون څخه ووت او د سولې تړون

بي بيرته وگرځاوه.روښانه اړخ ممکن داوي چې اروپا په پای کې د زيلينسکي د بي کفایتی
ښودلو وروسته خپله دفاع جدي نیسي .

د تلواو راتلو په جریان کې، ترمپ په سمه توګه د زيلينسکي څخه یولړ ډیپلوماتیک
ټاکنیکونه پوښتنه وکړه، ویې ویل، "تاسو غواړئ چې زه د پوتین په اړه ناوړه شیان ووایم
او بیا ورته ووایم، 'ای، ولادیمیر، د یوې معاملي په اړه څنګه؟" دا یو مشروع پوښتنه ده.
بایدن په ویاړ سره حتی له پوتین سره د خبرو کولو څخه انکار وکړ، پدې توګه ډاډ ترلاسه
کړ چې هغه به هیڅکله اوکراین ته سوله راولي. هغه پوتین ته د "لیونی SOB" په څیر
شیان هم وویل چې ډاډه وو چې د مسکو سره مخالفت وکړي.

د اوکراین کرکېچ ته د پای ټکی کېښودل د پوتین سره یو واقعي معاملي ته اړتیا لري،
هغه څه چې ترمپ لږ تر لږه په یوه برخه پوهیږي. په حقیقت کې، ولسمشر ممکن ځیني
آزادی غوښتونکي نامنه کړي کله چې هغه د ځواکمنو مشرانو څخه غوښتنه کوي. بیا هم،
دا د دې څخه غوره ده چې د نړۍ ځیني مشران دومره بد دي چې هیڅکله ورسره د سولي
په اړه خبرې وکړي معقول خلک باید د اونی په هره ورځ کې اتومي جګړې ته سوله
غوره کړي، حتی که دا پدې مانا وي چې لویدیځ قدرتونه باید د اوکراین په سیاست کې د
دوی د مداخلې مخه ونیسي.

ددی مقالې د لیکونکي په اړین څو کرښي :

ارون سوېزاک د مسؤل ستیټ کرافټ لپاره خبریال دی او د میسنز انسټیټیوټ لپاره کار
کوي. هغه د ورجینیا د لیبرټي پوهنتون څخه په نړیوالو اړیکو کې د لیسانس او
ماسټرۍ دواړه درجې ترلاسه کړي

رون سوېزاک

----- په درناوی «05-03-2025»

